

Fakulta filozofická

Katedra blízkovýchodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Tereza Kučerová

Název práce: Žena v asyrské společnosti

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě):

Lukáš Pecha

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem této práce bylo systematicky představit postavení ženy v asyrské společnosti. Díky využití širokého okruhu pramenů a jejich pečlivému zpracování se autorce podařilo tento cíl splnit.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporционаlita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Autorka se ve své diplomové práci nejprve věnuje stručnému představení přírodních podmínek, panujících na území starověké Asýrie, poté podává základní informace o asyrském jazyce a písmu a nastiňuje také hlavní rysy politického vývoje Asýrie (ve 2.–3. kapitole). Zařazení této části práce do textu působí poněkud neorganicky a její souvislost s hlavním tématem je nejasná. V následujících kapitolách se autorka zabývá rozmanitými aspekty postavení asyrské ženy, přičemž využívá poměrně širokého okruhu písemných pramenů. Přirozeně vychází zejména z textů právního charakteru, mezi nimiž zaujímá prominentní postavení sbírka Středoasyrských zákonů a Harémových ediktů. Sekundární prameny jsou také dosti reprezentativní a zahrnují celou řadu cizojazyčných odborných studií i internetových zdrojů. Je však škoda, že autorka v podstatně větší míře nevyužívala primárních pramenů, neboť asyrské texty, zejména písemné prameny datované do novoasyrského období, jsou dostupné v moderních a kvalitně zpracovaných edicích. Pokud autorka cituje ukázky z asyrských textů, většinou je uvádí na základě zmínek v sekundární literatuře. Přínosná je zejména podkapitola 6.1, která přináší informace o postavení příslušnic asyrské společenské elity na příkladu asyrských královen. Všimá si nejen jejich (mnohdy zásadní) úlohy v politickém životě, ale věnuje pozornost také jejich činnosti v hospodářské sféře. Práce má úctyhodný rozsah (104 strany textu) a obsahuje četné přílohy, které vhodně doplňují text.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Autorčin jazykový projev je na vysoké úrovni, text práce je téměř prost překlepů, chyb a stylistických závad (až na formulace typu „epos vyprávějící o velkém prohřešku krále Kaštiliaše IV., který měl porušit smlouvu s Asýrií“; str. 14 – někdo mu tedy uložil, aby tuto smlouvu porušil?). Přesto však se autorka občas neubráníla pokušení sklouznout do stylu vhodného spíše pro populárně naučné než odborné práce. Občas se také nechává svést ke zjednodušujícím tvrzením, jako např. v úvodu, kde tvrdí, že „Na rozdíl od svých jižních sousedů Babylóňanů byli Asyřané mnohem cílevědomější, vytrvalejší a bojovnější, někdo by mohl podotknout krutější, za což mohly buď přírodní podmínky nebo jejich kulturní a společenské tradice“ (str. 1). Jak se tedy projevovala údajná menší cílevědomost, vytrvalost, bojovnost či krutost Babylóňanů? Pozoruhodné je také tvrzení uvedené na str. 21: „Člověk nehledal smysl svého bytí a své místo na světě jako tomu je dnes, protože ho k tomu zkrátka nevedla touha vycházející z roztržitého vlastní identity, kterou [s] sebou přinesla naše moderní doba“. Znamená to tedy, že starověký člověk si nekládl žádné otázky po smyslu života a jen pasivně přijímal osud? Doporučoval bych autorce přečíst si některá z mnoha děl mesopotamské literatury, která se zabývají právě těmito problémy. Při komentování asyrských právních předpisů si autorka

občas neodpustila hodnocení různých ustanovení slovy jako např. „kruté“, „nespravedlivé“, „moderní“ atd. Je jistě snadné posuzovat zvyklosti jiných společností podle našich hodnotových měřítek, avšak žádoucí by bylo přihlížet ke skutečnosti, že právní řád vždy vzniká v neopakovatelné a zcela specifické souhře historických, ekonomických, sociálních a kulturních faktorů. Nemohu se také nevyjádřit ke konstatování na str. 35, podle něhož jedinou kvalitou asyrské ženy „bylo patrně rození synů a tím posilování rodiny i státu. Proto například svévolný potrat je vnímán jako porušení povinnosti ženy vůči manželovi i králi (...) Tímto činem tedy brojila proti státu, který zároveň podkopávala“. Mohla by autorka blíže rozvést domněnku, že svévolný potrat byl chápán jako protistátní čin? Občas se v práci vyskytují autoritativní tvrzení, která mají spíše charakter neprokazatelných proklamací, např. „závoj vyjadřoval absolutní nadvládu muže nad ženou“ (str. 85). Jak? Těžko uvěřitelné je také tvrzení na str. 88, podle něhož „pouliční prostitutka, *charīmtu*, byla nejběžnějším ženským „zaměstnáním“ mezi nižšími třídami“.

Všechny výše uvedené výtky jsou však jen nepodstatné; po formální stránce nelze práci nic zásadního vytknout. Text diplomové práce je členěn velmi přehledně a systematicky. Odkazy na citovaná díla jsou uváděna v poznámkách pod čarou, jednotlivá díla jsou uváděna podle příjmení autorů a roku vydání. Při přepisování asyrských vlastních jmen autorka správně používá vědecké transkripce (ale proč ignorovala znak □? Vysvětlení podané na str. 4, podle něhož toto písmeno obsahuje jen málokteré písmo, je neuspokojivé). V seznamu použité literatury působí značně podivně uvádění jednotlivých svazků Chicagského asyrského slovníku (stačilo by uvést toto dílo souhrnně). Práce je doplněna velkým množstvím příloh, které zahrnují mapku Asýrie, rodokmen asyrské královské rodiny a vcelku kvalitní fotografie šperků.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Autorka ve své práci prokázala dobrou schopnost vyhledávání informačních zdrojů a práce s prameny vztahujícími se k tématu. Po obsahové ani formální stránce nemá předložená diplomová práce zásadnější nedostatky.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Charakterisujte rozdíly mezi postavením ženy v asyrské a babylonské společnosti.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

Výborně.

Datum:

27.5. 2012

Podpis:



Pozn.: Při nedostatku místa použijte příložený list.